

Høringsuttale til NOU 2012:1 Til barnas beste. Ny lovgivning for barnehagene

Fra Ulset barnehage, Midtkleiva 80, 5119 ULSET

Tittelen på utredningen, til barnas beste, er en flott programerklæring for ny barnehagelov. Det må være et mål vi i barnehagesammenheng alltid må strekke oss mot. Vi vil likevel påpeke at å vurdere hva som er til barnas beste til en hver tid, både vil være gjenstand for skjønn og være avhengig av øynene som ser.

Vi ønsker å komme med kommentarer og innspill til noen av punktene i utredningen.

Likeverdig tilbud og mangfold

Ønsket om et likeverdig tilbud i alle landets barnehager kommer sterkt til uttrykk. Selv om det også blir sagt at en må ta vare på mangfoldet og de ulike barnehagene sin egenart, opplever vi at ønsket om likeverdighet står i fare for å overskygge mangfoldet. Vi vil understreke at mangfold er viktig for å gi foreldre/foresatte mulighet til å velge det barnehagealternativet som passer for sitt barn. Det kan handle om pedagogisk retning, livssyn, aktivitetsfokus eller størrelse på barnehagen. En av verdiene som barnehagene skal formidle, er toleranse. Rom for forskjellighet er en viktig bit av den verdien. I denne sammenheng er vi glade for at utvalget foreslår å fastholde retten den enkelte barnehage har til å vedta egne vedtekter og opptakskrets.

Areal

Utvalget går inn for å beholde dagens veiledende arealnorm. Her gis det rom for mye skjønn, og vi ser allerede hvordan en del barnehager/kommuner presser inn enda flere barn enn det arealnormen tilsier. Dette er uheldig, særlig for de yngste barna. Det at andelen 1-åringer i barnehagene øker, skulle tilsi at arealnormen for de minste økte. Sammenholdt med det som blir sagt om barnas rett til et godt fysisk og psykososialt miljø, ser vi det derfor som uheldig at arealnormen kun er veiledende. Det bør heller legges inn en mulighet for å søke om dispensasjon i forhold til arealbestemmelsen, for eksempel i tilfeller der det er snakk om kun ett barn som står uten plass.

Bemanning

Utvalget peker helt riktig på at det er de voksne i barnehagen som er den enkeltfaktor som har mest å si for kvaliteten i barnehagen. Da vil både antall voksne pr barn og kompetansen til den enkelte voksne være viktige faktorer. Vi er enige i at pedagogtettheten må økes. Det er likevel et poeng at det er samsvar mellom tilgjengelige pedagoger/utdanningstempo og kravet til pedagogtetthet. Når det gjelder kravet om 25 % barne- og ungdomsarbeidere, er utfordringen den samme. Det faktum at en del av de som er utdannet barne- og ungdomsarbeidere, utdanner seg videre til førskolelærere, gjør at det kan være vanskelig å oppnå denne andelen. Det å ha nok lærlingeplasser kan også være et problem. Når det gjelder kompetansespørsmålet tenker vi at det må gis ulike muligheter for kompetanseheving/ etter- og videreutdanning tilpasset både livssituasjon, erfaringsbakgrunn og alder til de aktuelle personene som jobber/kan tenke seg å jobbe i barnehage. Et "mykt" virkemiddel for å øke kompetansen i den enkelte barnehage, er å sette av midler som den enkelte barnehage kan

søke på for å heve kompetansen til sitt personale. Disse midlene kan dekke både deler av vikarutgiftene for barnehagen og studieutgifter for den enkelte.

En annen faktor som har innvirkning på bemanningssituasjonen, er at ved å øke pedagogandelen av bemanningen, reduseres voksen/barn tiden. Pedagogene har oppgaver som skal gjøres utenfor avdelingen/barnegruppen (ubunden tid). Hvordan kompensere for det?

Vi vil også problematisere at barnehagens åpningstid/barnas oppholdstid ikke er tatt med når det gjelder bemanningsspørsmålet. En barnehage med lang åpningstid vil ha færre timer midt på dagen der alle voksne er tilstede. Det betyr at den reelle bemanningen er lavere enn i barnehager med kortere åpningstid.

Barnas oppholdstid og gruppestørrelse

Utvalget ønsker ikke å fastsette noen maksstid for barnas oppholdstid i barnehagen. De mener foreldrene/de foresatte er de beste til å vurdere det. Vi vil likevel mene at når vi snakker om barnas beste, bør vi også si noe om barnas "arbeidsuke". I et samfunn der den alminnelige arbeidstiden er på 7.5 timer pr dag, bør vi ikke tillate at barn skal ha 10 timers dag. Barna har dessuten liten mulighet til å være for seg selv i løpet av barnehagetiden. Vi mener derfor at det bør foreslås en veiledende maksstid for barnas oppholdstid pr dag.

Barnas rett til å høre til i en gruppe blir understreket i utredningen. Det er vi enige i, og det får konsekvenser for barnehagens organisering. Vi kan ikke bare telle hoder på barn og voksne og ut fra det regne ut at bemanningen er tilfredsstillende eller at det totale barnetallet stemmer med barnehagens totale areal. Barns trivsel og tilhørighet er avhengig av hvilke barn og hvilke voksne de er sammen med. Dette har med barns psykososiale miljø å gjøre. Det er derfor viktig at det både ut fra lovverket og de økonomiske rammene er mulig å ta hensyn til dette. Kravet om kapasitetsutnyttelse og effektivisering vil lett kunne overskygge disse "myke" kravene.

Endringene som foreslås for når et barn regnes som over/under tre år, er klargjørende. Vi ser likevel noen utfordringer i forhold til endringer i gruppene midt i barnehageåret. Siden det stort sett vil være 1-åring som blir tatt opp ved et ekstra opptak over nyttår, vil de "forskyve" de større småbarna oppover i systemet. Dette vil være særlig utfordrende der barnehagen er organisert med 1- og 2-åringene i hver sine grupper. Hvordan ivareta hensynet til gruppetilhørighet da?

Foreldrebetaling

Det er makspris på foreldrebetalingen i barnehagen. Denne har ikke vært prisjustert siden den ble innført. Vi vil mene at den bør prisjusteres. Når det i tillegg foreslås å innføre inntektsgraderte satser for foreldrebetalingen, kan vi ikke se at dette skulle slå uheldig ut. Vi støtter forslaget om inntektsgradering. Vi vil også støtte mindretallet i utvalget som mener at det fortsatt skal være en mulighet for unntak fra maksprisen. Det vil være uheldig om en utelukker muligheten til å bruke økt foreldrebetaling i en situasjon der barnehagen er truet med konkurs. Vi tenker ikke at økt foreldrebetaling skal kunne brukes permanent.

Tilsyn

Kommunen er lokal barnehagemyndighet og skal blant annet føre tilsyn med barnehagene. Dette kan fungere godt, men det er utfordringer knyttet til kommunenes dobbeltrolle som tilsynsmyndighet og finansieringsansvarlig. Denne "bukken og havresekken"-problematikken er blitt vesentlig forsterket

etter innføring av rammefinansiering av barnehagesektoren. Problemet er størst i små og mellomstore kommuner, og vi vil anbefale at det her blir innført tilsynsordninger som oppleves mer nøytrale. Det blir vanskelig når samme person skal føre tilsyn med at barnehagene blir forsvarlig drevet, samtidig som vedkommende har ansvar for at kommunen skal spare penger.

Vennlig hilsen

Ulset barnehage

Marit Jøssang

-repr. i eiernemnda-

Bente H. Tvedt

- styrer -